

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

Ateliér Malířství 2

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Tady nemůžeš zůstat, nic nikdy nebylo

You cannot stay here, there was never anything

Vypracovala: Natálie Pejchová

Vedoucí diplomové práce: MgA. Milan Mikuláščík, MgA. Julius Reichel

Oponentka diplomové práce: MgA. Marie Lukáčová

Akademický rok 2023/2024

Tady nemůžeš zůstat, Nic nikdy nebylo

Je empirické drama, scéna o možné transformaci člověka k dokonalejší bytosti vycházející z tlaku na budování jedinečné osobnosti. Zkoumá vztah mezi člověkem a přírodou, spiritualitou a lidskou existencí.

Obrazy, a celkově instalace, má být dialogem o umění a emocích, o znovu promýšlení animismu jako součást moderní městské kultury. Mytologie, ego spiritu, zkušenost pravěku, dramatická vizualizace vrstev, haptičnost a obsese. Disciplína malířství jako platforma pro udržení dialogu s nejednotnou kulturou pro komunikaci současnosti s historií. Malba a její proces je součástí koncepce i příběhu díla, postupným vrstvením jak jazyka, tak malby. Samotnou malbou hledám pointu příběhu. Ve výsledku rukopis mizí, je to otisk, jako mimikry (nápodoba), jiná forma exprese. V obrazech se objevují texty, slova a názvy, které vizualizují. Slova se poté nestávají hlavním námětem, slovo se ztrácí, je počáteční představou, zdrojem. Název „Nic nikdy nebylo, nemůžeš tady zůstat“ je zároveň odpovědí i otázkou, stejně jako věta „Svět se mění lidé zůstávají stejní“. Sentiment nahrazuje strach z budoucnosti. Inspirace teorií intimismu, vývoj lidské emoce otevírá pojmy hyper-reality a odkazuje se k názvům obrazů jako klíči a odpovědím na existenciální otázky, útěk/transformace/stávání se je jediné možné východisko, cesty k sobě.

Názvy děl jako

1. „I'm ready to build a house +420“
2. „American poltergeist, comes home late “
3. „Gate is guarded, see the poppy fields“
4. „Imagine a cube, Freud's allegory “

O pop-kulturních signálech, které nás propojují, jemných emocích, atmosféře a drobné detaily všedního bytí. Snaha o moment přítomnosti samostatných děl principy a možnosti vidění bez vidění / osoba bez osoby.

Parodizují touto scénou trpění ve vlastní osobě a zachycení neznámé frekvence. Možné zjištění, že nic neexistuje. Inspirace Intimismem a personifikací Gastona Bachelarda. "Poetika prostoru" (La Poétique de l'Espace) a "Poetika snu" (La Poétique de la Rêverie).

Součástí mé diplomové práce je kovová konstrukce ve tvaru pětiúhelníku s výše popsány vestavěnými obrazy. Pět obrazů o rozměru 100x150. Konstrukce staví na klasických základech posvátné geometrie asociace kostelní věže, studny nebo kosmická postpunková raketa. Konstrukce zároveň umožňuje civilnější způsob dívání na obrazy, které mají svůj prostor a navzájem se nenarušují. Uvnitř je lineární kresba z drahokamů odkazující k jeskynní malbě historii zobrazivého umění. Jeskynní malby jsou jedněmi z nejstarších uměleckých projevů lidstva a vypovídají mnohé o myšlení, spiritualitě a životě našich předků. Není to pouze odkázání se k historii, ale hledání vztahu mezi rukodělnou činností a intuitivním uměním. Polarita soustředění se a uvolnění se výsledný artefakt může představovat hmatatelný důkaz úsilí o duchapřítomnosti v daném okamžiku. Vzpomínka na důkaz o uměleckém vyjádření v dávné historii, odkaz ke kořenům obrazotvornosti. Vytvoření lineární kresby z drahokamů je v instalaci důležitým aspektem jak z hlediska námětu, tak z hlediska

procesu. Poukazuji tím na principy spontánnosti záznamu a meditaci, řemeslnou práci. Potřeby si dílo kousek po kousku propracovat, skládání drahokamů intuitivně dokresluje nevědomí olejomalb z druhé strany, asociuje urputnost a aspekt času stráveném vytvářením díla. V původním návrhu, měla být součástí instalace audio nahrávka promlouvající entity, aby humorným způsobem podpořila auru ghosthuntingu, Scénář pro toto audio mi byl po celou dobu skicou a pracovním postupem od stavění scény / konstrukce/ až po náměty v obrazech. Audio rozhovor s neznámou entitou je hlavním tématem i přesto, že od audia opouštím, z důvodu dovedení malby do čitelných forem se scénář překlenul do malby samotné. Entita ve scénáři je městská příšera věřící v hlubinnou ekologii, zahrnuje animistické pohledy na přírodu a myšlenku jako živoucí, vzájemně provázaný duchovní systém. Arne Naess, tuto koncepci biosféry nazývá „živé pole bytostí“. Nové animismy a přetrvávající tradice díky umění a kultuře alternativní vztahy člověka s přírodou /městem inspirují k environmentálnímu světonázoru, který se abstraktně míhá v obrazech. V malbě využívám principy volné imaginace s konkrétním pozorování námětů, vytvářím Paradoxní realismus REAL/FAKE, skutečnost ztrácí své všednodenní kontury a stává se magickým časoprostorem. Zapomenutím se v pohledech simulace intenzivního prožívání je pro mne cesta k novému tématu elegantního machismu, utopická snaha o podstatu věci samotné, adrenalin obživnutí. Cílem je spojit realitu s představou a viděním bez upnutí se na pojem, vrstvením dojít k nereprodukovatelnosti. Vypaření vjemů. Předobraz osobní apokalypsy, jakým způsobem je člověk traumatizován budovaným Evropským individualismem? A ačkoliv animismus jako systém víry ustoupil vědeckému pohledu, jeho základní inspirace – prožívat svět jako obývaný životními silami a být v jednotě stále rezonuje v environmentálním a holistickém myšlení. Pojmová nezátíženost nás vrací k ne-elitářskému pohledu na umění viz. Spol. Využití kultury s ritualistickou tendencí k extrovertnějšímu projevu. / exotický individualismus endo-humanita. Popkultura, která s sebou nese emocionální výpovědi, které se intuitivně propojují. Kontrast mezi narativem a gestem. Zobrazení přírodních prvků jakožto aktivních aktérů ve svých dílech.

Na práci filosofa Gastona Bachelarda, který se snaží propojit citlivý vjem (poetismus) s vizualitou textu, předobraz principu možnosti vidění. Podporuje bez-pojmovost jeho analýza ohně je subjektivní, ale je prožitá vzniká osobnost ohně, která přežívá dodnes (existuje je přítomná), obrací se k věcem a k situacím jako k živým předmětům, stávají se magickým ve chvíli, kdy zahájí rozhovor, což později čteme jako interpretaci vizuální popis, analýzu, zvolí taktiku koketnosti vztahovosti / působící, trvající. Promítá se komplexně, utváří něco živého, co má nejen vztah k okolí, ale i vlastní reakci, svůj způsob komunikace a fyzického projevu / VŠUDE TO ŽIJE. Bachelard zdůrazňoval, že lidská představivost může transformovat obyčejné objekty a prostředí do symbolických a emocionálně nabitých prostorů. Tento proces nazýval "imaginativní reverzí", kde se každodenní objekty a místa stávají zdrojem inspirace a symbolismu. I když Bachelard nemusel explicitně hovořit o animismu, jeho myšlenky o tom, jak lidská mysl přetváří a oživuje svět kolem sebe, mohou být interpretovány jako podpora myšlenky, že všechny věci mají určitou formu života či duše, jak to animismus zastává. Současný obraz je odrazem společenských/kolektivních interpretací, musí být přítomný, aby se utvořil prostor pro autenticitu, nacházení se. V tomto případě se popis vidění nevztahuje, jak subjektivně vnímáme obrazy nebo prostředí, ale o usazení do společenské problematiky artefakt/ vizualita nese trauma konzumního objektu / postavení / druhu zábavy. Není to ukázka pohledu, i když se to tak jeví, ale téma pohledu. Symbolika vnímání a vidění obrazu. Obraz je pohled, buď je tvořen nebo

reprodukován = aplikace vidění umění. Bachelard je vizualita v praxi, o vizualitě jako o hlavním klíči čtení obrazu o pojmech vidění, o animismu, mytologii, magii, skrz tyto pojmy dojít k viděnému, s pomocí pojmových klíčů, které tyto teorie nabízejí/ magie přítomnosti, popřípadě neklidu, být jako pozorovatel obět' něčeho neuchopitelného být pln zvířete s lidským uvědoměním. Animistické tendence mohou také hrát role v současném ekologickém povědomí. Lidé mohou vnímat městské prostředí jako součást živého ekosystému, kde městské prvky jako jsou ulice, budovy a doprava mají svou vlastní "životní sílu" a vzájemné vztahy. Exprese = emoce = útěk = imaginace Bytí jako aktuální problém umění / umění znakové a naturalizované. Symbol = vizualita = znak = jazyk = pohled = pocit.

V textu se zabývám mnoha tématy, včetně transformace jedince, vztahu mezi technokracií a emocemi, mytologií ega. Klíčovým prvkem je snaha o propojení reality s představou a vizualizací, často bez upnutí se na konkrétní pojmy. Tento přístup mi umožnil vytvořit díla reflektující společenské a individuální interpretace. Hlavním tématem je touha po dokonalosti a individualitě versus tlak na konformitu a masovost. Při tvorbě tohoto projektu jsem se intenzivně zabývala propojením výtvarného vyjádření s filozofickými a sociálními tématy. Mé snahy o destilaci sociálních témat a reality obrazu, textu a prostředí prostřednictvím uměleckého procesu mne vedly k pochopení role vizuality v současnosti, individuální zkušenosti/emotivními výpověďmi. Zároveň text vyvolává otázky týkající se role umění ve společnosti a jeho schopnosti odrážet a interpretovat různé aspekty lidské existence. Tímto způsobem otevírám diskusi o umění a kultuře jako o přirozeném projevu, které je každodenní součástí existence integrity a upřímnosti.

Literatura

PEPPERŠTEJN, Pavel Vital'jevič. *Svastika a Pentagon*. Praha: Argo, 2012. ISBN 978-80-257-0540-7

PAMUK, Orhan. *Jmenuji se Červená*. Vydání první. Přeložil Petr KUČERA. Praha: Argo, 2007. ISBN 978-80-7203-945-6.

TOMÁŠ, Eduard. *Milarepa*. Čtvrté vydání (v Avataru třetí). Zlatý věk. Praha: Avatar, 2017. ISBN 978-80-85862-93-5.

JAN OD KŘÍŽE. *Temná noc*. Vyd. v KN 1. Karmelitánská spiritualita (Karmelitánské nakladatelství). Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-7192-055-X.

BACHELARD, Gaston. *Poetika snění*. Vyd. 1. Praha: Malvern, 2010. ISBN 978-80-86702-71-1.

YEATS, W. B. *Vize*. Vydání první. Přeložil Marie VLACHOVÁ. Praha: Malvern, 2017. ISBN 978-80-7530-079-9.

KLÍMA, Ladislav. *Svět jako vědomí a nic*. 3. vyd. Ilustroval Václav STRATIL. Rubín (Trigon). Praha: Trigon, 1990. ISBN 80-85320-99-1.

NIETZSCHE, Friedrich. *Antikrist: pokus o kritiku křesťanství jež napsal Friedrich Nietzsche a přeložil Leopold Pudlač*. Knihy dobrých autorů. V Praze: Kamila Neumannová-Krémová, 1905.

VIRILIO, Paul. *Estetika mizení*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. ISBN 978-80-87378-21-2.

PROUST, Marcel. *Hledání ztraceného času*. Přeložil Prokop VOSKOVEC, přeložil Jiří PECHAR. V Praze: Rybka Publishers, 2020. ISBN 978-80-87950-76-0.

BARTHES, Roland. *Říše znaků*. Vyd. 1. Eseje (Fra). Praha: Fra, 2012. ISBN 978-80-87429-25-9.

BARTHES, Roland. *Mytologie*. Třetí vydání v českém jazyce. Přeložil Josef FULKA. Bod (Dokořán). Praha: Dokořán, 2018. ISBN 978-80-7363-888-7.

CLOTTE, Jean; PŮTOVÁ, Barbora a SOUKUP, Václav. *Pravěké umění: evoluce člověka a kultury*. Vydání druhé, v nakladatelství Karolinum první. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4758-6.

Poznámky

Bez signálu obrazy šumí ruší se, jsou nabyté pronásledují realitu a frekventují někde
mezi civilata ostrého oka emotivismus samoty
teoretizace jednoty a jsoucna
Extrémní utopie / poslední den neexistence
Imaginace konspirace na hraně
indorealitní zátiší úmorná groteska
Mimodějně
tvářnost
go down romantisuje pokleslost
Dead in paradise
vizuální branding neoexpresionismu –
pointilistický haptično bezčinně šumí. Animismus v post-apo městě. Neexistuje řád
myšlenkový chaos. Toužím po bublině nočního klidu.
Big city life východiskem je kontext být hero kdo jsi
Realismus mysteriozity, dimenze skromných osobních realit děje se nicota
virtuální emoce
o dekoraci meditaci jako přidané činnosti hodnota práce čas